

januar 1996

Aftenposten

REAGERER STERKT: Jeg er forundret over fortielsen blant norske etterkrigshistorikere, sier Per-Kristian Foss (h).

Ut mot fortielse av jøders skjebner

Den over 50 år lange fortielsen av at norske jøder ble fratatt eiendeler under krigen, møtes med kraftige reaksjoner blant politikerne.

LIV HEGNA

– Jeg reagerer sterkt på at historikere ikke har belyst dette spørsmålet tidligere. Jeg er forundret over fortielsen blant norske etterkrigshistorikere, sier Høyres Per-Kristian Foss i en kommentar til at Justisdepartementet endelig tar opp saken om erstatning for konfiskerte eiendommer og forretninger fra jøder under krigen.

–Flaut

– Jeg synes det er flaut at oppgjøret ikke har funnet sted. Som medlem av etterkrigsgenerasjonen har det vært en sterk opplevelse å lese om den dårlige behand-

Kristelig Folkepartis Jon Lilletun sier til Aftenposten at han synes det er en skam at vi ikke har ryddet opp før. – Vi har visst om uretten, men skjøvet det i bakgrunnen. Jeg garanterer at Kristelig Folkeparti skal bidra til en løsning, sier Lilletun.

Betalte for transport

Psykolog Berit Reisel leder arbeidsgruppen i den mosaiske menigheten som arbeider for å kartlegge de konfiskerte eiendelene. Den foreløpige oversikten omfatter eiendommer til 1176 jødiske familier og et ukjent antall jødiske bedrifter som ble konfiskert i Norge under krigen.

– Sølv og gull ble sendt til Tyskland for at det skulle betale for transportene til konsentrasjonsleirene. Det norske likvidasjonsstyret med kontorer i Oslo og Trondheim registrerte og takserte resten. Svinnet var stort og takseringen lav, sier hun.

Etter krigen har Tyskland utbetalt erstatninger til etterlatte for drapene på jøder, også norske, men aldri for tapte eiendeler.

Vil samarbeide

Departementsråd Rakel Surlien i Justisdepartementet sier departementet er innstilt på et samarbeide med Reisels gruppe. Allerede neste uke skal det være et møte.

Den erfarne bobestyrer og advokat Finn Rime sier at dersom det kan dokumenteres at eiendommer er fratatt jøder, bør man gjøre opp for seg. – Man bør ikke bry seg om foreldelsesfrister i en slik sak. Jødeforfølgelsene var en forferdelig skam.

Professor Johs. Andenæs sier i en kommentar at det er rimelig at jøder som fikk sine eiendeler konfiskert, får erstatning.

Historieforsker Berit Nøkleby sier at allerede i oktober/november 1942 trykket nazi-organet Fritt Folk lister over såkalte «fiender av regimet» og de eiendeler som ble fratatt dem. – Det gjaldt både jøder og vår egen regjering i London, sier hun.